

EURÓPSKY PARLAMENT

2009 - 2014

---

*Výbor pre zahraničné veci
Výbor pre rozvoj
Podvýbor pre ľudské práva*

28.9.2010

OZNÁMENIE POSLANCOM

Vec: SACHAROVOVA CENA ZA SLOBODU MYSLLENIA 2010

Tento dokument obsahuje abecedne usporiadaný zoznam kandidátov na Sacharovovu cenu za slobodu myslenia za rok 2010 nominovaných v súlade so štatútom Sacharovovej ceny minimálne 40 poslancami Európskeho parlamentu alebo politickou skupinou, ako aj zdôvodnenia nominácie kandidátov a ich životopisy, ktoré boli doručené sekretariátu.

GENERÁLNE RIADITEĽSTVO
PRE VONKAJŠIE POLITIKY

CM\832022SK.doc

PE448.983v01-00

SK

Zjednotení v rozmanitosti

SK

SACHAROVOVA CENA ZA SLOBODU MYSLLENIA 2010

Kandidáti navrhnutí politickými skupinami a jednotlivými poslancami

v abecednom poradí

Kandidát	Činnosť	Nominovali
ACCESS	Občianske hnutie, ktoré pomáha ochrancom ľudských práv chrániť samých seba a ich online komunikáciu. Zabezpečuje aj technickú pomoc s cieľom umožniť prístup k informáciám napriek cenzúre represívnych režimov.	Nominovala ho Skupina Aliancie liberálov a demokratov za Európu
pán Haisam AL-MÁLIH	Popredný sýrsky právnik a aktivista v oblasti ľudských práv, ktorý bol 4. júla 2010 odsúdený na tri roky väzenia. Z misií zameraných na monitorovanie súdneho procesu, ktoré organizovali medzinárodné občianske organizácie, prišli jasné informácie, že súdny proces s pánom al-Málihom nespĺňal medzinárodné normy spravodlivého procesu.	Nominovali ho Heidi Hautalová a ďalších 44 poslancov
Organizácia BREAKING THE SILENCE	Izraelská mimovládna organizácia (MVO) založená vojakmi a veteránmi Ozbrojených síl Izraela (IDF), ktorí zhromažďujú a uverejňujú svedectvá o svojej vojenskej službe na Západnom brehu Jordánu, v pásme Gazy a východnom Jeruzaleme počas druhej intifády, ktorá slúžiacim a prepusteným izraelským vojakom a záložníkom poskytuje možnosť dôverne opísať svoje skúsenosti na územiach okupovaných Izraelom.	Nominovali: Skupina Zelených/Európska slobodná aliancia a Konfederatívna skupina Európskej zjednotenej ľavice – Severskej zelenej ľavice
pán Guillermo FARIÑAS	Kubánsky doktor psychológie, nezávislý novinár a politický disident na Kube. Počas obdobia niekoľkých rokov držal 23-krát hladovku na protest proti rôznym prvkom kubánskeho režimu. Uviedol, že je pripravený položiť svoj život v boji proti cenzúre na Kube.	Nominovali ho Poslanecký klub Európskej ľudovej strany (kresťanských demokratov) a skupina Európski konzervatívci a reformisti a Edvard Kožušník a ďalších 91 poslancov

<p>pani Aminetu HAIDAR</p>	<p>Ochrankyňa ľudských práv západosaharského národa a politická aktivistka. Je hlavnou aktivistkou za nezávislosť Západnej Sahary. Niekedy ju pre nenásilné protesty vrátane hladoviek za podporu nezávislosti Západnej Sahary nazývajú aj „Gándhí zo Sahary“.</p>	<p>Nominovali ju Norbert Neuser, Willy Meyer, Raül Romeva i Rueda a ďalších 40 poslancov</p>
<p>pán Dawit ISAAK</p>	<p>Eritrejský novinár, spisovateľ a dramatik, od roku 2001 politický väzeň. Väznený za veľmi drsných podmienok. Európsky parlament niekoľkokrát požiadal o jeho okamžité prepustenie.</p>	<p>Nominovali ho Olle Schmidt, Cecilia Wikström, Marit Paulsen, Lena Ek a ďalších 37 poslancov</p>
<p>pani Birtukan MIDEKSA</p>	<p>Etiópska politička a bývalá sudkyňa. Je hlavnou predstaviteľkou opozičnej strany Jednota za demokraciu a spravodlivosť (UDJ). Dňa 28. decembra 2008 bola pani Birtukan znovu zatknutá a odsúdená na doživotie. Otvorene uviedla, že bude aj naďalej pokračovať vo svojom „mierovom boji za väčšiu demokraciu, rešpektovanie ľudských práv a právny štát“ v Etiópii.</p>	<p>Nominovala ju Skupina Pokrokovej aliancie socialistov a demokratov v Európskom parlamente</p>
<p>Otec Thadeus, NGUYÊN VAN LY</p>	<p>Vietnamský kňaz a popredný aktivista za ľudské práva, ktorý výlučne nenásilným spôsobom bojuje za dosiahnutie svojho cieľa, a to presadzovania základných ľudských práv.</p>	<p>Nominovala ho skupina Európski konzervatívci a reformisti</p>
<p>Organizácia OPEN DOORS</p>	<p>Nekonfesionálna kresťanská misia, ktorá podporuje prenasledovaných kresťanov, ktorí sú náboženskou menšinou a ktorí najviac trpia prenasledovaním. Táto organizácia je v súčasnosti činná vo viac ako 45 krajinách, v ktorých vykonáva širokú škálu aktivít.</p>	<p>Nominovala ju skupina Európski konzervatívci a reformisti</p>

Nominácia Skupiny Aliancie liberálov a demokratov za Európu

Prístup k internetu sa rýchlo stáva jedným z najdôležitejších ľudských práv v súčasnosti – ako nové právo samo osebe, aj ako spôsob využívania mnohých ďalších práv. Access je občianske hnutie, ktoré pomáha ochrancom ľudských práv chrániť samých seba a ich online komunikáciu. Zabezpečuje aj technickú pomoc s cieľom umožniť prístup k informáciám napriek cenzúre represívnych režimov.

Hnutie Access, ktoré bolo založené v dôsledku tvrdých povolebných opatrení v Iráne v roku 2009, poskytovalo dôležitú technickú podporu, ktorá pomáhala zachovať otvorený internet pre iránske demokratické hnutie. Keďže proti výsledkom volieb protestovali milióny ľudí, sieť digitálnych aktivistov na internete začala sériu zásahov, ktorých cieľom bolo zabezpečiť prístup k sociálnym sieťam ako Facebook, Twitter, k nezávislým blogom a e-mailom klientov a zabrániť ich monitorovaniu. Táto sieť digitálnych aktivistov na celom svete sa odvtedy zlúčila do hnutia Access. Hnutie Access pomohlo prostredníctvom svojej činnosti zverejniť tisíce videí z protestov a záznamov o porušovaní ľudských práv (ktoré videlo viac ako 5 miliónov používateľov), pomohlo stovkám tisícov aktivistov za ľudské práva a bežným občanom bezpečne prekonať elektronickú ochranu a získať prístup na dôležité blokované webové stránky a umožnilo organizáciám zaoberajúcim sa ľudskými právami zostať on-line aj napriek neustálým útokom režimov a ich hakerov. Cieľom hnutia Access je zabezpečiť otvorený globálny internetový prístup, ochranu a podporu ľudských práv.

<http://www.accessnow.org/>

Nominácia Heidi Hautalovej a ďalších 44 poslancov

Haisam al-Málih, sýrsky právnik v oblasti ľudských práv nominovaný na Sacharovovu cenu za rok 2010

Jeden rok po prijatí uznesenia v prípade Muhammada al-Hasaniho, sýrskeho právnik, ktorý bol svojvoľne zatknutý a zadržávaný v izolácii, prijal Európsky parlament 9. septembra 2010 uznesenie o situácii ľudských práv v Sýrii s osobitným zreteľom na prípad Haisama al-Máliha, 80-ročného právnik v oblasti ľudských práv.

Haisam al-Málih bol svojvoľne zatknutý pracovníkmi ústrednej tajnej spravodajskej služby dňa 14. októbra 2009, držaný v izolácii až do jeho výsluchu vojenským prokurátorom 20. októbra 2009 a súdený druhým vojenským súdom v Damasku napriek skutočnosti, že vojenské súdy by nemali mať právomoc viesť súdny proces proti civilistom. K jeho zatknutiu došlo v čase, keď členské štáty EÚ navrhli podpísať dohodu o pridružení so Sýriou, pričom ochrana ľudských práv je neoddeliteľnou súčasťou tejto dohody.

Dňa 4. júla 2010 bol Haisam al-Málih odsúdený na tri roky odňatia slobody na základe „šírenia lživých a zveličených správ, ktoré oslabujú národnú mienku“ podľa článkov 285 a 286 sýrskeho trestného zákonníka. Tieto obvinenia vychádzajú z rozhovorov pána al-Máliha s médiami, v ktorých kritizoval neustále uplatňovanie zákona o výnimočnom stave v Sýrii a neustálu kontrolu súdneho systému sýrskymi orgánmi. Misie zamerané na monitorovanie súdneho procesu, ktoré organizovali medzinárodné občianske organizácie jasne uviedli, že súdny proces s pánom al-Málihom nespĺňal medzinárodné normy spravodlivého procesu.

Zdravotný stav pána al-Máliha sa v lete vážne zhoršil. Trpí artritídou, cukrovkou a problémami so štítnou žľazou, a nemá riadny prístup k liekom.

Odsúdenie Haisama al-Máliha, ktorý sa považuje za významného právnik v oblasti ľudských práv v Sýrii, poukazuje na pokračujúce prenasledovanie právnikov a ochrancov ľudských práv. Je dokonca dôrazným varovaním pre právnikov, ktorí podporujú právny štát a každodenne musia čeliť obmedzeniam z dôvodu výnimočného stavu, ktorý je zavedený od roku 1963.

Podpísanie dohody o pridružení medzi EÚ a Sýriou sa tak na žiadosť sýrskej strany odložilo. Komisia má od októbra 2009 mandát Rady, aby objasnila túto situáciu a našla spôsob na podpísanie tejto dohody. Parlament vo svojom uznesení zo septembra 2010 zdôraznil zhoršujúcu sa situáciu v oblasti ľudských práv vrátane systematického útlaku voči právnikom a ochrancom ľudských práv v Sýrii a požiadal o zavedenie jasných mechanizmov na začatie rokovaní medzi sýrskymi a európskymi partnermi o konkrétnych zlepšeniach v oblasti ľudských práv a demokracie, ktoré EÚ očakáva od sýrskych orgánov.

Udelenie Sacharovovej ceny za rok 2010 pánovi al-Málihovi by bolo možné považovať za významnú podporu všetkých tých, ktorí bojujú za ľudské práva a podporujú demokratické reformy v Sýrii, čo by bolo dôležitým signálom pre EÚ, ktorá musí zabezpečiť súdržnosť a účinnosť svojich vonkajších opatrení, pokiaľ ide o dodržiavanie a presadzovanie ľudských

práv.

Nominácia Rebecy Harmsovej a Daniela Cohn-Bendita v mene Skupiny Zelených/Európskej slobodnej aliancie

Breaking the Silence

Kto sú a čo je náplňou ich práce

Organizácia Breaking the Silence (Prelomiť mlčanie) je izraelská mimovládna organizácia založená v roku 2004 vojakmi a veteránmi izraelskej armády, ktorí zhromažďujú a uverejňujú svedectvá o svojej vojenskej službe na Západnom brehu Jordánu, v pásme Gazy a východnom Jeruzaleme počas druhej intifády.

V spoločnosti, ktorá má sklon ignorovať nespravodlivosť a útlak spojené s okupáciou, má činnosť organizácie Breaking the Silence mimoriadny význam. Organizácia Breaking the Silence zdôrazňuje, ako izraelská spoločnosť „zatvára oči a popiera skutočnosti, ktoré sa dejú v jej mene“. Cieľom organizácie Breaking the Silence je ukazovať izraelskej verejnosti skutočnosti týkajúce sa izraelskej okupácie očami izraelských vojakov a podnietiť diskusiu o vplyve dlhodobej okupácie na palestínske obyvateľstvo a izraelskú spoločnosť.

Organizácia Breaking the Silence zhromaždila od roku 2004 svedectvá od viac ako 650 vojakov, ktorí slúžili v tejto oblasti od začiatku druhej intifády. Usporadúva tiež zájazdy do dedín na juhu pohoria Hebron pre izraelskú mládež, študentov, politikov, novinárov, zahraničných diplomatov a širokú verejnosť, aby na vlastnej koži zažili zúfalú situáciu v tejto oblasti.

Organizácia do veľkej miery dbá na dôveryhodnosť príbehov, ktoré uverejňuje. Pre každý príbeh požaduje dvoch očitých svedkov, vykonáva vyšetrovanie rozhovormi s inými vojakmi, zaznamenáva rozhovory a všetky skutočnosti overuje s organizáciou B'Tselem a inými organizáciami. Existuje mnoho príbehov, ktoré neboli uverejnené, pretože nie je k dispozícii dostatok dôkazov.

Hrozby a problémy práce organizácie Breaking the Silence

Hoci má činnosť organizácie Breaking the Silence v Izraeli a v zahraničí veľa priaznivcov, existuje aj veľa takých, ktorí jej prácu nepodporujú a ktorí používajú čoraz hrozivejšie prostriedky v snahe organizáciu zrušiť a ukončiť jej činnosť. Medzi takéto prostriedky patrí

zatýkanie členov tejto organizácie, útoky a vojenské zamedzovanie zázjazdov, ktoré usporadúva, verejné ohováranie a snahy o zrušenie financovania.

Zatýkanie a väznenie: Členovia organizácie Breaking the Silence sú často väznení izraelskou políciou v osade Kirjat Araba v blízkosti mesta Hebron. Polícia udáva množstvo dôvodov pre zatýkanie, od porušovania mieru cez strach z útokov osadníkov až po falošné sťažnosti zo strany osadníkov. Žiadna z týchto sťažností sa nikdy nepreukázala ako pravdivá a voči organizácii neboli nikdy vznesené žiadne obvinenia¹.

Útoky osadníkov a vojenské zamedzovanie zázjazdov: Organizované zázjazdy do Hebronu sú opakovane napádané obyvateľmi mesta Hebron a tieto útoky sú čoraz častejšie a násilnejšie. Napriek desiatkam sťažností izraelskej polícii sa v súvislosti s týmito útokmi urobilo len veľmi málo. Ozbrojené sily Izraela namiesto toho niekoľkokrát zabránili uskutočneniu zázjazdu, aby predišli tomuto násiliu zo strany osadníkov. A akoby toho nebolo dosť, vojenský veliteľia v médiách verejne vyhlásili, že za násilie v tomto regióne sú zodpovední členovia organizácií bojujúcich za ľudské práva, a konkrétne členovia organizácie Breaking the Silence. Tieto tvrdenia v podstate poskytli osadníkom dôvod ubližovať aktivistom a ohrozovať ich. V súčasnosti bola jedna tretina zázjazdov, ktoré má organizácia Breaking the Silence usporiadať, zamietnutá a počas zázjazdov, ktoré sa konajú, dochádza k obťažovaniu a fyzickému násiliu zo strany osadníkov, ako aj k mnohým falošným sťažnostiam podaným na políciu proti organizácii Breaking the Silence. V súčasnosti je v platnosti vojenský rozkaz, ktorý členom organizácie Breaking the Silence zakazuje vstup do Hrobky patriarchov v Hebrone.

Verejné ohováranie a snahy o zrušenie financovania: Od založenia organizácie Breaking the Silence sa vyskytli rôzne snahy o podkopanie jej dôveryhodnosti a poškvrnenie jej mena. Verejné hanobenie dosiahlo svoj vrchol po svedectvách vojakov, ktoré boli uverejnené o operácii Liate olovo (*Cast lead*) v Gaze. Izraelský premiér Benjamin Netanjahu verejne odsúdil organizáciu Breaking the Silence² a izraelské ministerstvo zahraničia vyvíjalo nátlak na zahraničné vlády, aby túto organizáciu prestali finančne podporovať³. V tom istom čase bola organizácia Breaking the Silence terčom výziev na násilie mnohých osobností verejného života vrátane dvoch známych moderátorov talk show vo verejnom izraelskom armádnom rozhlase, ktorí svojich poslucháčov vyzývali, aby členom organizácie Breaking the Silence („prelomíť ticho“) „zlámali kosti“⁴.

---

¹ <http://www.frontlinedefenders.org/node/1570>

² <http://www.haaretz.com/print-edition/news/pm-slams-breaking-the-silence-1.282675>

³ http://www.dutchnews.nl/news/archives/2009/07/israel_wants_clarity_on_human.php

⁴ <http://www.nif.org/issue-areas/stories/nif-protests-public-army.html>

Nominácia Konfederatívnej skupiny Európskej zjednotenej ľavice – Severskej zelenej ľavice

Breaking the Silence

Organizácia Breaking the Silence je izraelská mimovládna organizácia (MVO) založená vojakmi a veteránmi ozbrojených síl Izraela (IDF), ktorí zhromažďujú a uverejňujú svedectvá o svojej vojenskej službe na Západnom brehu Jordánu, v pásme Gazy a východnom Jeruzaleme počas druhej intifády, ktorá slúžiacim a oslobodeným izraelským vojakom a záložníkom poskytuje možnosť dôverne opísať svoje skúsenosti na územiach okupovaných Izraelom.

Poslaním organizácie je „prelomiť mlčanie“ vojakov IDF, ktorí sa vracajú do civilného života v Izraeli a „odhaliť priepasť medzi skutočnosťou, ktorej museli čeliť na okupovaných územiach, a tichom, s ktorým sa stretávajú doma.“

Organizácia Breaking the Silence, ktorá bola založená v roku 2004, zhromažďuje a uverejňuje svedectvá vojakov, ktorí sa snažia „prinútiť izraelskú spoločnosť, aby sa zaoberala realitou, ktorú vytvorila“ a aby čelila pravde o „zlom zaobchádzaní s Palestínčanmi, drancovaní a ničení majetku“, ktoré je pre vojakov charakteristické.

Organizácia uverejňuje písomné správy a videosprávy na svojej internetovej stránke. Dňa 15. júla 2009 vydala novú brožúru s názvom Svedectvá vojakov z operácie Liate olovo, Gaza 2009, a nedávno uverejnila aj svedectvá vojačiek. Členovia skupiny uskutočnili prednáškové cesty po Izraeli, západnej Európe a Spojených štátoch. Organizácia usporadúva pre izraelskú verejnosť zájazdy do Hebronu.

Izraelská vláda protestovala proti finančnej podpore organizácii Breaking the Silence zo strany rôznych vlád. Jasne uviedla, že namieta proti financovaniu mimovládnych organizácií „s jasným protivládny programom“ zo strany Británie, Holandska a Španielska.

Izraelský veľvyslanec v Holandsku uviedol, že Izrael je demokratická krajina a že tieto finančné prostriedky by sa mali vyčleňovať pre krajiny bez demokratického režimu. Uviedol, že organizácia Breaking the Silence je síce „legálna a legitímna organizácia“, ale jej financovanie holandskou vládou je neprimerané „so zreteľom na politickú citlivosť tejto témy.“

Nominácia Josepha Daula, Josého Ignacia Salafrancu Sánchez-Neyru, Jaimeho Mayora Oreju, Jaceka Saryusza-Wolského, Jaroslawa Leszeka Wałęsu a Francisca Josého Millána Mona v mene Poslaneckej skupiny Európskej ľudovej strany (kresťanských demokratov)

„Guillermo Fariñas v mene tých, ktorí na Kube bojujú za slobodu a ľudské práva“

Guillermo Fariñas, 48 rokov, je bývalý vojak, ktorý sa stal kubánskym „disidentom“. K opozícii sa pripojil v roku 1989, po tom, čo vrátil svoj preukaz Mladých komunistov. Tento povoláním psychológ a novinár založil nezávislú tlačovú agentúru Cubanacan Press, a to najmä preto, aby zvyšok sveta informoval o osude politických väzňov na Kube. Bolo to však márne, agentúra je dnes zatvorená a prestala publikovať. Keďže manifestácie sú zakázané, v roku 2006 držal hladovku, ktorou protestoval proti cenzúre internetu a žiadal pre všetkých slobodný prístup k nemu. V tejto súvislosti dostal od organizácie Reportéri bez hraníc v roku 2006 Cenu kybernetickej slobody (Prix Cyber liberté).

Ako propagátor nenásilia a človek, ktorý má odvahu odsudzovať castrovský režim je Guillermo Fariñas výraznou osobnosťou boja proti väzneniu politických odporcov. Sám strávil vo väzení 11 a pol roka, avšak kubánsky režim, ktorý sa čoraz viac utužuje, sa nemôže rovnať ani s jeho odhodlaním, ani s jeho humanizmom. Tak ako iní pred ním, i Guillermo Fariñas si vybral protestnú hladovku preto, aby verejnú mienku upozornil na stav slobody vo svojej krajine, a tak priniesol nádej desiatkam uväznených novinárov či vojakov.

Dňa 24. februára 2010 Guillermo Fariñas začal svoju 23. hladovku deň po kontroverznej – a v tom čase Európskym parlamentom odsúdenej – smrti väzňa svedomia Orlanda Zapata Tamayoa po protestnej hladovke trvajúcej takmer tri mesiace. Požadoval prepustenie 26 chorých politických väzňov a odsudzoval popieranie porušovania ľudských práv zo strany kubánskeho režimu. Jeho hladovka skončila po 135 dňoch 8. júla 2010 po oznámení kubánskej katolíckej cirkvi o prepustení 52 väzňov za tieto 4 mesiace, pričom jeho zdravotný stav bol čoraz viac znepokojujúci.

Boj Guillerma Fariñasa tak bol a stále je príkladom pre všetkých tých, čo bojujú za slobodu a demokraciu.

Nominácia skupiny Európski konzervatívci a reformisti

a

Edvarda Kožušníka a ďalších 91 poslancov

Guillermo FARIÑAS

Guillermo Fariñas je kubánsky doktor psychológie, nezávislý novinár a politický disident na Kube. V priebehu niekoľkých rokov držal 23-krát hladovku na protest proti rôznym prvkom kubánskeho režimu. Vyhlásil, že je odhodlaný položiť svoj život v boji proti cenzúre na Kube. Nedávno ukončil 4-mesačnú hladovku zameranú na prepustenie 52 väzňov, opozičných aktivistov, ktorí sa nachádzali v zlom zdravotnom stave. Lekári uviedli, že pán Fariñas bol na pokraji smrti.

Prečo by ho mal Európsky parlament podporiť:

- Pán Fariñas je skutočným symbolom boja za slobodu prejavu a demokracie.
- Za tieto morálne zásady je odhodlaný položiť svoj život.
- EÚ má tak príležitosť vyslať jasný signál kubánskemu režimu, že spoločná pozícia EÚ* nebude revidovaná bez skutočných opatrení zameraných na liberalizáciu totalitného režimu (v protiklade so súčasnou politickou líniou socialistickej vlády v Španielsku).

* Politika EÚ z roku 1996 obsahuje výzvu na pokrok v oblasti ľudských práv a demokracie pred tým, než môže začať normalizácia vzťahov s Kubou.

Nominácia Norberta Neusera, Willyho Meyera, Raüla Romevu i Ruedu a ďalších 40 poslancov

AMINETU HAIDAR

Aminetu Haidarová (El Aaiún, 1967) je známa západosaharská ochrankyňa ľudských práv a aktivistka za nezávislosť Západnej Sahary. Je predsedníčka hnutia CODESA (Západosaharské hnutie ochrancov ľudských práv). Haidarová je príkladom nenásilného boja a mierového odporu, na základe čoho je známa aj ako „Gándhí zo Západnej Sahary“.

Aminetu sa pri mnohých príležitostiach stala obeťou prenasledovania a útlaku za svoj boj za ľudské práva západosaharského ľudu. V roku 1987 sa zúčastnila na mierovej demonštrácii, na ktorej sa požadovalo, aby Maroko uskutočnilo referendum za sebaurčenie Západnej Sahary, ako je to uvedené v rôznych rezolúciách OSN. Z tohto dôvodu bola uväznená bez akéhokoľvek súdneho procesu a na štyri roky zmizla v tajných marockých väzeniach, kde bola mučená spolu s desiatkami západosaharských politických väzňov.

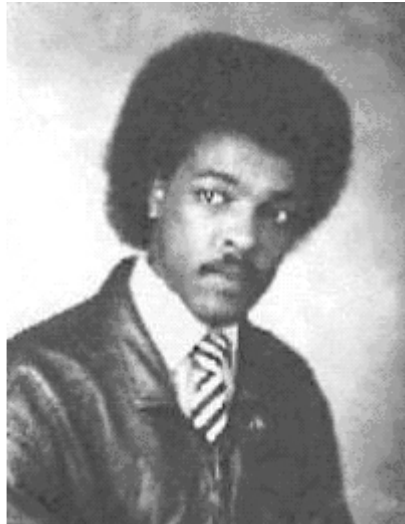
V roku 2005 bola v Maroku odsúdená na 7 mesiacov väzenia, tentoraz v „Čiernom väzení“ v meste El Aaiún v Západnej Sahare okupovanej Marokom. Európsky parlament v apríli toho istého roku prijal uznesenie, v ktorom Maroko žiadalo o jej okamžité prepustenie a o prepustenie ďalších 36 západosaharských väzňov svedomia. Bola prepustená po vypršaní trestu.

V novembri 2009, po návrate z cesty v Spojených štátoch, kde prevzala cenu za občiansku odvahu, bola marockými orgánmi nezákonne vyhostená z letiska mesta El Aaiún (Západná Sahara), pričom jej bol zhabaný pas a bola násilne prevezená do Španielska. Aminetu začala hladovku na letisku v Lanzarote (Kanárske ostrovy), ktorá trvala 32 dní, po ktorých sa konečne mohla vrátiť do svojho domova na okupovanom území.

Táto západosaharská aktivistka bola okrem iného ocenená Cenou Juana Maríu Brandésa za ľudské práva a slobodu (2006), Cenou Rosy de Plata (2007), Cenou za ľudské práva a spravodlivosť Roberta F. Kennedyho (2008), Cenou za občiansku odvahu za ľudské práva nadácie Train (2009) či Medzinárodnou cenou Jovellanos za odpor a slobodu (2010). Organizácia Amnesty International navrhla jej kandidatúru na cenu Ginetty Saganovej a bola nominovaná aj na Nobelovu cenu za mier.

**Nominácia Olleho Schmidta, Cecilie Wikströmovej, Marity Paulsenovej,
Leny Ekovej a ďalších 37 poslancov**

pán Dawit ISAAK

Dawit Isaak je novinár, spisovateľ a dramatik. Narodil sa 27. októbra 1964. O 29 rokov neskôr bola jeho krajina po dlhej a krvavej vojne za oslobodenie vyhlásená za Eritrejský štát. Ako vojnový utečenec z roku 1987 prišiel do Švédska. V roku 1992 sa stal švédskym občanom.

Keď Eritrea získala nezávislosť, Dawit Isaak sa vrátil do svojej rodnej krajiny. Oženil sa a má deti. Časom sa stal spoluvlastníkom prvých nezávislých novín v krajine Setit, kde začal pracovať ako spravodajca. Nezávislosť krajiny sa však ukázala ako krehká: v roku 1998 došlo neočakávane k obnoveniu konfliktu s Etiópiou, ktorý viedol k zničujúcej pohraničnej vojne. Dawit Isaak sa vrátil do Švédska, aby pripravil príchod svojej rodiny do bezpečia. Jeho žena a tri deti ho nasledovali v apríli 2000. Usadili sa v Göteborgu.

O rok neskôr Dawit Isaak znovu odcestoval do Eritrey. Na jar toho istého roku to v Asmare vrelo politickou činnosťou. Pohraničná vojna vyvolala intenzívnu politickú diskusiu. Skupina 15 členov kabinetu požadovala okrem iného aj uskutočnenie demokratických reforiem a dôkladného, objektívneho prešetrenia udalostí, ktoré viedli k vojne. V máji, keď požiadavky 15 disidentov neboli vypočuté, uverejnili svoju kritiku na internete vo forme otvoreného listu. Tento list uverejnila slobodná tlač spolu s analýzami, pripomienkami a rozhovormi s niektorými z týchto 15 politikov. V priebehu niekoľkých dní bolo 11 z 15 politikov zatknutých, rovnako ako aj desať hlavných novinárov zastupujúcich slobodnú tlač. Spolu s nimi bol zatknutý aj Dawit Isaak, ktorý bol uväznený v nedeľu ráno, 23. septembra 2001.

Doteraz nebol nikto z nich formálne obvinený ani odsúdený v spravodlivom procese. Novinári aj politici boli označení za zradcov; novinári boli obvinení aj z prijímania finančnej

podpory z cudziny, čo je podľa eritrejského tlačového zákona zločin.

Od zatknutia Dawita Isaaka preniklo o ňom na verejnosť len málo informácií. V novembri 2001 ho vtedajší honorárny konzul Švédska v Asmare, Lis Truelsen, mal možnosť zahliadnuť cez mreže a vymeniť si s ním niekoľko slov. V apríli 2002 bol prevezený do nemocnice, aby mu podľa Výboru na ochranu novinárov (CPJ), americkej tlačovej organizácie, ošetrili zranenia spôsobené mučením. Eritrejský veľvyslanec v Štokholme Araya Desta v lete 2004 vo švédskom celoštátnom rozhlase povedal, že Dawit Isaak sa má dobre. Nikto z jeho rodiny, ani švédske orgány či medzinárodné organizácie pre ľudské práva však nedostali povolenie navštíviť ho. Eritrejské orgány tvrdia, že Dawit Isaak je len eritrejský občan, a nie občan Švédska, a že jeho prípad je preto vnútornou záležitosťou.

Na jar v roku 2010 bývalý väzenský dozorca v známej väznici Eiraeiro, v ktorej bol uväznený Dawit Isaak spolu s ostatnými novinármi a členmi opozície, utiekol z Eritrey do Etiópie. Z jeho svedectva vyplýva, že toto väzenie sa nachádza v púšti (približne 100 kilometrov od hlavného mesta Asmera) a je do veľkej miery sebestačné s cieľom naďalej izolovať väzňov od zvyšku spoločnosti. Cely majú tri krát štyri metre a je v nich toaleta, sprcha a tri prikrývky. Väzni dostávajú jedlo len raz denne, aj to len šesť krajcov chleba a (málo výživnú) polievku. Väzenskí dozorcovia majú zakázané komunikovať s väzňami. Na zabezpečenie toho, že dozorcovia s väzňami nenadviažu žiadny vzťah, pracujú dozorcovia vždy v tímoch po troch až štyroch. Väzni musia mať po celý čas na rukách putá a bežné je aj psychické týranie. Mená väzňov sa nepoužívajú a oslovujú ich len číslom, ktoré im bolo pridelené.

V lete 2010 uviedol zástupca eritrejskej vlády švédskej tlači, že prípad Dawita Isaaka sa nikdy nedostane pred súd, pretože to ohrozuje národnú bezpečnosť Eritrey.

Európsky parlament v januári 2009 požiadal o okamžité prepustenie Dawita Isaaka a ostatných uväznených novinárov v uznesení o Africkom rohu B6/033 2009. Dňa 20. februára 2009 poslal vtedajší predseda Európskeho parlamentu Hans-Gert Pöttering list prezidentovi Eritrey, v ktorom vyjadril veľké obavy zo zhoršujúceho sa zdravotného stavu Dawita Isaaka a opakovane žiadal o jeho prepustenie, ako aj o prepustenie ostatných novinárov. Zároveň vyzval eritrejské orgány, aby pracovníkovi Európskej komisie v sprievode lekára povolili navštíviť Dawita Isaaka vo väzení. V roku 2009 bol Dawit Isaak jedným z troch konečných kandidátov na Sacharovovu cenu Európskeho parlamentu. V júni 2010 predseda Európskeho parlamentu Jerzy Buzek poslal oficiálny list prezidentovi Eritrey, v ktorom znovu vyjadril hlboké obavy Európskeho parlamentu o Dawita Isaaka.

Nominácia Martina Schulza v mene Skupiny Pokrokovej aliancie socialistov a demokratov v Európskom parlamente

Birtukan Mideksa

Birtukan Mideksová je etiópska politička a bývalá sudkyňa. Je predsedníčkou opozičnej strany Jednota za demokraciu a spravodlivosť (UDJ). Narodila sa v Addis Abebe v Etiópii. Po ukončení strednej školy začala študovať na univerzite v Addis Abebe, kde získala titul bakalára práv. Právnickú činnosť vykonávala v 3. okrese federálneho súdnictva.

Počas práce pre federálne súdnictvo bola Birtukan vymenovaná za sudkyňu 3. okresného súdu federálneho súdu prvého stupňa. Počas tohto obdobia predsedala mimoriadne významnému prípadu bývalého ministra obrany a vysokého úradníka TPLF Siye Abraha, ktorý bol obvinený z korupcie. Obžalovaného prepustila na kauciu a na jej prekvapenie vládne orgány o niekoľko minút neskôr Siya zatkli, keď vychádzal zo súdu v sprievode svojej rodiny a priateľov. Podľa informácií dostala následne niekoľko varovaní a hrozieb od agentov štátnej bezpečnosti.

Birtukan sa neskôr rozhodla vstúpiť do politickej strany, ktorá mala krajine priniesť rýchlu zmenu vrátane nadradenosti zásad právneho štátu, plného dodržiavania a uplatňovania ústavy, ktorá v čase, keď pracovala ako sudkyňa, nebola prednostne dodržiavaná. Vstúpila do strany Rainbow Ethiopia: Hnutie za demokraciu a sociálnu spravodlivosť, a neskôr, po vytvorení koalície štyroch strán, do strany Koalícia za jednotu a demokraciu (CUD). Po voľbách alebo v roku 2005 získala jej strana viac ako tretinu miest a domnievala sa, že by ich bola získala aj viac, keby nedošlo k nezrovnalostiam v hlasovaní a pri sčítaní hlasov a keby vládnuca strana nezačala zatýkať predstaviteľov opozičných strán (vrátane Birtukan). Birtukan bola odsúdená na doživotie za pokus o zvrhnutie ústavného poriadku. V roku 2007 po dlhých rokovaníach a potom, ako spolu s ostatnými predstaviteľmi opozície strávila vo väzení 18 mesiacov, dostala milosť. Neskôr založila stranu UDJ (Jednota za demokraciu a spravodlivosť) s rovnakými zásadami, podľa ktorých sa riadila strana CUD. Potreba nového názvu pre stranu vzišla zo skutočnosti, že volebná komisia vládnucej strany udelila tento názov frakcii z CUD (známej aj ako Kinijit). Birtukan bola zvolená za predsedníčku strany UDJ, ktorej cieľom je uskutočniť v Etiópii zmenu mierovými prostriedkami.

Dňa 28. decembra 2008 bola Birtukan znovu zatknutá a uväznená na doživotie po odvolaní omilostenia, ktoré jej bolo udelené v roku 2007. Birtukan Medeksová bola medzi viac ako 100 ľuďmi, ktorí boli uväznení za porušenia zákona po kontroverzných voľbách v roku 2005. Spor týkajúci sa podmienok omilostenia bol príčinou jej opätovného zatknutia. Etiópska vláda tvrdila, že jej omilostenie bolo podmienené „ospravedlnením sa za svoje zločiny“. Vláda uviedla, že nariadila jej opätovné zatknutie na základe správ, že Birtukan verejne poprela, že by sa bola ospravedlnila za svoju činnosť či žiadala o omilostenie, a že tentoraz bude uväznená na doživotie. Birtukan otvorene priznala, že bude aj naďalej pokračovať vo svojom

„mierovom boji za väčšiu demokraciu, rešpektovanie ľudských práv a za právny štát“ v Etiópii. Jej problémy sa začali, keď zahraničným novinárom rozprávala o spôsobe prepustenia predstaviteľov opozície. Spomenula rokovania, ku ktorým došlo medzi opozíciou a vládou s pomocou „rady starších“ predtým, ako im bola konečne udelená milosť. Vláda poukázala na dokument podpísaný väzňami, ktorí mali byť prepustení a ktorí „oľutovali“ všetky „chyby“, ktorých sa „dopustili“, a uviedla, že ich prepustenie bolo skôr súčasťou bežného súdneho procesu, než súčasťou politickej dohody.

Merera Gudina, predstaviteľ opozičnej koalície Fóra pre demokratický dialóg (FDD – Medrek) povedal poslucháčom počas svojej návštevy Spojených štátov v novembri 2009, že „Birtukan Medeksová sa stane Mandelom Etiópie“. Mnohí z jej prívržencov o nej hovoria ako o etiópskej Aun Schan Su Ĺij, barmskej väzenkyni svedomia.

Organizácia Amnesty International v decembri 2009 označila uväznenie Birtukan Mideksovej za „*nespravodlivé a politicky motivované*“. Spustila medzinárodnú kampaň, v ktorej žiadala jej prepustenie, a spochybnila tvrdenie etiópskej vlády, že jej uväznenie bolo právnou záležitosťou¹. Keď sa etiópskeho premiéra Melesa Zenawiho v decembri 2009 na tlačovej konferencii pýtali na jej prepustenie, etiópsky premiér, ktorý ju zriedkakedy nazýva menom, odpovedal, že „Nikdy sa s nikým neuzavrie dohoda o prepustení Birtukan“. Nikdy. Bodka. To je hotová záležitosť².

---

¹ <http://www.ethiopianreview.com/content/11916>

² http://en.wikipedia.org/wiki/Birtukan_mideksa

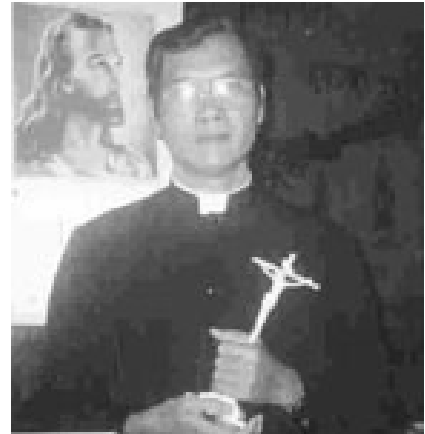
Nominácia skupiny Európski konzervatívci a reformisti

Otec Thadeus Nguyen Van Ly

Otec Nguyễn Văn Lý, vietnamský kňaz a popredný aktivista za ľudské práva, ktorý nenásilným spôsobom bojuje za dosiahnutie svojho cieľa, ktorým je presadzovanie všeobecných ľudských práv. Jeho hlavnými zásadami sú:

- sloboda pohybu a pobytu, zhromažďovania, informácií, myslenia a náboženstva;
- rovnosť a spravodlivosť pre vietnamský ľud;
- nastolenie skutočnej demokracie vo Vietname.

Otec Nguyễn Văn Lý bol prvýkrát uväznený v septembri 1977 za šírenie dvoch štúdií, ktorých autorom bol arcibiskup Nguyen Kim Dien a v ktorých kritizoval vládny útlak náboženských menšín. Tento kňaz odvtedy za obhajobu ľudskej dôstojnosti a demokracie strávil celkovo viac ako 20 rokov vo väzení alebo v domácom väzení. Po jeho dočasnom prepustení, aby sa mohol podrobiť liečeniu v marci 2010, otca Nguyễn Văn Lýho orgány okamžite postavili pod prísny dohľad a ako „hrozbe pre národnú bezpečnosť“ mu „každú chvíľu“ hrozí zatknutie za to, že vyzýva medzinárodné spoločenstvo, aby sa zobudilo a venovalo pozornosť situácii ľudských práv vo Vietname.

Otec Nguyễn Văn Lý sumarizuje svoju prácu za ochranu ľudských práv a dôstojnosti takto: „Civilizovaná spoločnosť by nikdy nemala žiadnej vláde bez ohľadu na jej ideológiu alebo politické zásady dovoliť, aby sa odchýlila od všeobecných ľudských práv a izolovala svoj vlastný ľud za železnou oponou z dôvodu nezasahovania do vnútorných záležitostí krajiny“.

Nominácia skupiny Európski konzervatívci a reformisti

Organizácia OPEN DOORS

OPEN DOORS (Otvorené dvere) je nekonfesionálna kresťanská misia, ktorá podporuje prenasledovaných kresťanov, ktorí sú náboženskou menšinou a ktorí najviac trpia prenasledovaním. Na celom svete sú štyri z piatich osôb prenasledovaných za svoje náboženské presvedčenie kresťania. V mnohých krajinách po celom svete sa uskutočňujú rôzne formy prenasledovania, od jednotlivých činov až po systematický útlak zo strany úradov.

Organizáciu OPEN DOORS založila v roku 1955 Anne van der Bijlová, holandská občianka, potom ako navštívila prenasledovaných kresťanov v komunistickom Poľsku. Organizácia OPEN DOORS sa spočiatku zameriavala na kresťanov v komunistickej strednej a východnej Európe a v Číne. V 70. rokoch sa oblasť jej činnosti rozšírila na Blízky východ a na časti Afriky a juhovýchodnej Ázie. Táto organizácia je v súčasnosti činná vo viac ako 45 krajinách, v ktorých vykonáva širokú škálu aktivít. Medzi tieto aktivity patrí:

- lobovanie v západných krajinách a v krajinách s represívnymi režimami za podporu slobody náboženstva alebo vierovyznania,
- poskytovanie právnej pomoci a podpory väzňom a ich rodinám,
- finančná podpora obnovy centier pre kresťanských utečencov, vdovy a siroty, zmierenie duchovenstva a kresťanských škôl,
- zaobstarávanie Biblií a ostatnej kresťanskej literatúry.

Organizácia OPEN DOORS každoročne uverejňuje *World Watch List*, ktorý zoraďuje krajiny podľa miery prenasledovania, ktorému sú na celom svete vystavení kresťania za aktívne praktizovanie svojej viery.

Organizácia OPEN DOORS nedávno spustila masívnu pomoc pre pakistanské obeť záplav patriace k náboženským menšinám, ktoré boli diskriminované v rámci oficiálnej pakistanskej pomoci.

Ďalšie informácie nájdete na:

<http://sb.od.org/> (webový portál OPEN DOORS International)

<http://www.opendoorsuk.org/> (OPEN DOORS UK)

<http://www.opendoors.nl> (OPEN DOORS NL)